

J.Me SÁNCHEZ I RIPOLLÉS

TRES DOCUMENTS MÈDICS DEL SEGLE XVII DE VALLS

IV Congrés d'Història de la Medicina Catalana
Poblet, 7-9 de juny de 1985
Actes, Vol. I

Aquest és el text:

"Memoria dels que son morts en la morberia y Vila de Valls en lo tempo de contagi, desde 15 de Agost que entraren los caputxins para administrar los Sacraments en dita morberia, any 1632.

Agost

Als 20 mori Bertran lo Garratxo
dit dia mori Cafarrera de Picamoxons
a 21 mori Magdalena Pamiás
a 22 mori la filla de Magdalena
a 28 mori la francesca porta
a 28 mori Maria glujos
dit dia mori na bragada
dit dia mori lo gendra den sol
dit dia mori En vidrier
dit dia mori Josep Plaça
a 29 mori Guardiola
dit dia mori Gatell
dit dia mori en Sabater de la plaça del oli
dit dia mori an Clariana
a 30 mori March Mestres
dit dia mori an Llobarts de casa Voitor
dit dia mori una criada de dita casa
dit dia mori na Gatella
a 31 mori na Juncosa
dit dia mori na oilera y la filla
dit dia mori na fustera
dit dia mori na andreuá

Setembre

al primer mori la filla del Rectoret
dit dia mori Francisco Poblet
dit dia mori Bellver
dit dia mori en torner
dit dia mori un conjat de maseras
als 2 mori na Rodona
dit dia mori Magdalena folcher
dit dia mori una filla de na andreuá
als 3 mori josep vilamajor
dit dia mori an Gavaldà
dit dia mori an Borronat y son fill
als 4 mori un vell del cover
dit dia mori Pere gorats
als 5 mori na borrassa
dit dia mori en borras
dit dia mori Ventura Esteva
als 6 mori la muller de Ventura Esteva
dit dia mori an Serapia
als 7 mori la filla de Ventura Esteva
dit dia mori Francisca Guillometa
dit dia lo fill den sanauja Moliner
als 8 mori Magdalena Sentis
dit dia mori na blanca
dit dia mori na borronada
dit dia mori la na maleta
als 9 mori junca a sa casa

dit dia sanauja Moliner
dit dia mori una filla den pinella
als 10 mori Pasqua! Esteva
dit dia mori josep maseras
dit dia lo yendra de na frexa
als 11 mori Paula Solera
dit dia Joan Huguet
dit dia Toni Costa
als 12 mori na fottica
dit dia mori una fadrina
dit dia mori Paula Goma
dit dia mori na juncona
als 13 mori na Roja
dit dia mori na Safuaya
dit dia mori lo coxo Ramoli
dit dia mori Clement Saperas
dit dia mori la Sra. Reynera
a 14 mori na Llorensa
dit dia mori na olera cunyada del jurat girona
dit dia mori un mosso den esteva!Pau
dit dia mori lo gendra de na Roja
a 15 mori Rosa Serrana
dit dia la filla de na Roja
dit dia na doria
dit dia Geronim busquet
a 16 mori en jorda
dit dia mori pitet cistaller
dit dia mori una filla de Planas
dit dia la muller de M. Caballer
dit dia mori un fill de junca
a 17 mori esperaza pamies
dit dia mori Paula planas
dit dia mori Agata Clariana
a 18 mori Miquel jover
dit dia mori una criada de Francisco Soler
dit dia mori na Rullia
dit dia mori en Rabaco
a 20 mori Paula Samsona
dit dia mori la criada del Sr. Rector
dit dia mori na Corba
a 21 mori na borronada
dit dia Tomas Monje
dit dia Toni Grasas
a 22 mori baleta Sanauja
dit dia na Ribatana
dit dia mori en calçada
y la filla engracia
a 23 mori lo batlle Palau
dit dia mori josep Casabona
dit dia mori una donsella filla de na corba
a 24 mori pujol cistalle
dit dia mori josep goma
dit dia mori na jurats
dit dia mori an Marçal
a 25 moriren duas donas
dit dia mori na gorguina
dit dia mori na Ramolina
dit dia mori na guiota y 5 daltros
a 26 mori lo Rectorat
dit dia mori en Viscas

dit dia mori na fortuna
a 27 mori na Susana coltrana
dit dia mori na escaufeta
dit dia mori na mirona
a 28 mori altra Ramolina
dit dia mori Magi estrada
dit dia mori na sanromana
a 29 mori la muller de Magi estrada
dit dia mori la neboda de Mª Clariana
y quatre de altres

Octubre

al primer de dit mori na dominga del Corbo
dit dia mori Joan Batista farrer nott.
dit dia mori Toni Valls.
a 2 mori na bragada
dit dia mori na Rabassona
a 4 mori lo Dr. Baldarich
dit dia mori Sol
dit dia la muller del Rey
dit dia mori en Pallares
a 5 mori joa blanch
y una donzella
dit dia mori an ciara y sa muller
dit dia mori na delmana
dit dia mori an balart
a 6 mori na Guavaldona
dit dia mori an pujol
a 10 mori na penosa
dit dia mori an Sagi
a 11 mori an formans
a 12 mori na dominga
dit dia mori la muller den formas
dit dia mori Mª Pau Vallespinosa prevere de Valls
a 13 mori an Domingo de Nulles
dit dia mori mateu forrells
a 14 mori un home de Riudoms
y una altra dona y altra forastera
dit dia lo castella de casa Palau
a 16 mori na torreils
dit dia mori en Iforens
a 18 mori Barthomeu Gelluve
dit dia mori la filla de mateu torreillas
a 20 mori na Canjellos
a 21 mori un fill de na Canjellos
dit dia mori una vella
a 22 mori na yurdera viuda
dit dia mori la neboda de M^a orila
a 23 mori la filla de na Clariana
dit dia mori an Ramoli
a 24 mori una dona
dit dia mori an maseras jaume
a 25 mori Jordi ortola
dit dia mori Tomas vives
a 27 mori la mare de Tomas vives
dit dia mori na mediona
a 29 mori na figuerola
dit dia moori jaume Rossell

Novembre

a 2 mori joan Capons
dit dia mori na Cartanyá
a 3 mori andreu torner
dit dia mori an vives dit lo bayro
a 5 mori la mare den Planas
dit dia mori en Sanall
a 6 mori una dona
dit dia mori na Radona viuda
a 8 mori na Pasquala viuda
a 9 mori Josep esteva
dit dia mori na frexa
a 11 mori lo vell Sabater
a 12 mori an Pera figuera
a 16 mori francesch Marti
a 20 mori jaume casadevall
a 24 mori naspiau
a 25 mori toni Ros
dit dia mori na mariangela Dominga
a 28 mori an torallo
a 29 mori an Castany
dit dia mori Josep Gatell
dit dia mori joan Roms

Desembre

al primer mori la muller de Josep Gatell
y una filla
a 3 mori la velia alegresa
a 4 mori na pujola
dit dia mori Isidro Moliner
a 12 mori en pallares
a 13 mori na Guisuanda viuda
a 14 mori na iloreda
a 15 mori Joan dalmau paraüre
a 9 mori Gavalda gendra de la pujol
a 9 mori Torras y sa muller
a 7 mori na moratona
dit dia mori na figuerola
a 16 mori an figuerola
a 20 mori Miquel Cabesa
a 22 mori na farrer
dit dia mori na Camps
a 28 mori maseras

Noto que asi estaron carbonisats tots los que se sont morts en lo contagi de Vallis tant en lo Ospital com per lo terme no obstant estigan escrits en lo cadern per quant es cosa certa son molt mes lo que se sont morts que los que son escrits per dos faltas la una per averse descuidat y la altra per averse morts molta gent per la campania y aixi continuara asi quant anire fent lo llibre deis que se an de confesar notant los que faltaron per les cases.

Vui als 12 de febrer de 1632
casa de Sabater

Francisco Sabater cirurgia mori
Item mori Monics fornes su criada
casa de m^o gasol

- Po. la f^a Cicilia gasol mori
casa de m^e batiste ferrer
- P^e mori m^e batiste ferrer
casa de josep carol
- P^e un albat mori als 8 de desembre
item altre albat als 12 de dit
item sa mulier maria als 18 de dit
casa gabriel sans
- P^e mori mestre calsater
item sa mulier magdalena
item francisco nadal fill de la mulier de josep carol
casa de cervera
- Margarita vilar mulier de franch vilar mori
item un albat de dita dona fill
casa de Pau roig
- P^e mori catarina farrer viuda mulier de joan farrer paraÿre
casa de josep casabones
- P^e mori josep casabones espardenier
item mori josep torner fadri del dit
casa de la f^a voltor
- P^e mori la s^a Isabel Voltor viuda
item mori la filla Isabelagna
item mori cicilia deunel! criada
item mori jasinto llobets majo guitarrer
item mori lo dor. franceshe cavalier pre y beneficiat de Valls
casa gornals
- P^e Thomas Pons sastre mori en dita casa
casa Bellver
- P^e mori Serapi galvani fadri fill de joan galvani sabater
casa de m^e maimo
- P^e mori m^e joan maimo apotecari
casa Forner
- P^e mori ursula forner mulier de Pere forner calsater
item mori elena borras mulier de Josep borras
Item un albat filla de Pere forner
casa rabaso
- P^e Magi rabaso sarraller mori
casa m^e oriol
- P^e josep gomar carrater mori
item mori Paula sa mulier
item un albat filla de m^e cames
casa de m^e poblet
- P^e mori Francisco poblet fadri
casa de m^e balle
- P^e mori Ursula balle mulier de Francisco balle
Item mori joan Angles fadri fill de Ursula balle
casa del Otor Baldrick
- P^e Llorens Baldrich Doctor
Paula togeta viuda criada
casa de Domingo Pujol
- P^e mori Domingo Pujol pages
Paula mulier sua
Francisco Pujol fill
Angela Pujol filla
Maria Pujol filla
Paula filla
casa de Jaume Bover
- P^e Joan Bover fadri fill de Jaume Bover feu testament en poder del
Vicari de Alio
casa de Conesa Pages

O^e morí Jaume Conesa Pages
Magdalena muller
Paula filla
Conesa parayre
Magdalena muller
Josep fill
casa de rafel Miracle
P^e morí Isabel miracle viuda
item Jaume miracle fill de la dita
item un albat de rafel miracle
Plasa de escudilles casa Domingo
P^e morí esperansa domingo viuda
carrer del bestia casa Valls
P^e morí Antoni Valls parayre
item Magdalena radona viuda
item Tecla guinouarda viuda
item Pau radon fill de Magdalena...."

I així continua describint casa per casa el nombre de morts, acabant amb aquest resum:

"Los morts deis temps del contagi tant en lo hospital com per la campania son entre cosos y albats quatre cents y seixanta".

COMENTARI

Entre els morts hi ha un Cirurgià, Francesc Sabater; un Apothecari, Joan Maïmo; i un Doctor (¿en Medicina?), Llorens Baldrich.

Fonts d'Arxiu.-

Arxiu Històric Municipal de Valls.

Bibliografia.-

Secall i Güell, Gabriel (La Medicina i els antics Hospitals de Valls).
Puigjaner i Gual, Francisco (Historia de la Vila de Valls).

Agraïment a l'historiador Francesc Olivé i Ollé per les nombroses dades aportades personalment.